
Dokument s plenarne sjednice

B9-0510/2022

21.11.2022

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen slijedom izjave Komisije

u skladu s člankom 132. stavkom 2. Poslovnika

o ishodu modernizacije Ugovora o energetskej povelji
(2022/2934(RSP))

Danuta Maria Hübner, Maria da Graça Carvalho
u ime Kluba zastupnika PPE-a

Rezolucija Europskog parlamenta o ishodu modernizacije Ugovora o energetskej povelji (2022/2934(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o energetskej povelji iz 1994.,
- uzimajući u obzir Prijedlog odluke Vijeća od 5. listopada 2022. o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije na 33. sastanku Konferencije o Energetskej povelji (COM(2022)0521),
- uzimajući u obzir Prijedlog odluke Vijeća od 5. listopada 2022. o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske zajednice za atomsku energiju na 33. sastanku Konferencije o Energetskej povelji (COM(2022)0522),
- uzimajući u obzir proces modernizacije Ugovora o energetskej povelji (ECT), koji je pokrenut 2017., i prijedlog teksta EU-a o njemu,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 5. listopada 2022. o sporazumu između država članica, Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju o tumačenju Ugovora o energetskej povelji (COM(2022)0523),
- uzimajući u obzir načelni dogovor o nacrtu moderniziranog Ugovora o energetskej povelji, postignut 24. lipnja 2022.,
- uzimajući u obzir presudu Suda Europske unije od 2. rujna 2021. u predmetu C-741/19 (prethodna odluka u predmetu Republika Moldova / Komstroy LLC)¹,
- uzimajući u obzir mandat dodijeljen Radnoj skupini III. UN-ove Komisije za međunarodno trgovačko pravo (UNCITRAL) 2017. radi rada na reformi rješavanja sporova između ulagača i države,
- uzimajući u obzir pregovaračke smjernice koje je Vijeće izdalo 2018. kojima se Komisiju ovlašćuje za pregovaranje, u ime EU-a i u okviru UNCITRAL-a, o konvenciji o uspostavi multilateralnog suda za rješavanje ulagačkih sporova te naknadni prijedlog EU-a o tome,
- uzimajući u obzir političke smjernice za sljedeću Europsku komisiju za razdoblje 2019. – 2024. pod naslovom „Ambicioznija Unija: Moj plan za Europu”,
- uzimajući u obzir sporazum donesen 12. prosinca 2015. u Parizu na 21. konferenciji stranaka Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (Pariški sporazum),
- uzimajući u obzir sporazume o trgovini i ulaganjima koje je sklopio EU, posebno

---

¹ EU:C:2021:655.

- sporazume „druge generacije” s Kanadom, Singapurom, Vijetnamom i Japanom,
- uzimajući u obzir Sporazum o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane², koji je stupio na snagu 1. svibnja 2021., a posebno njegovu Glavu II. o uslugama i ulaganjima,
  - uzimajući u obzir članak 115. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da je Komisija u ime EU-a i njegovih država članica pregovarala o modernizaciji Ugovora o energetskej povelji iz 1994. kako bi se, među ostalim, izmijenili standardi za zaštitu ulaganja i mehanizmi za rješavanje sporova između ulagača i države sadržani u tom Ugovoru te se izričito dopustilo državama da poduzmu regulatorne mjere iz razloga kao što su zaštita okoliša ili djelovanje u području klime;
- B. budući da se očekuje da će Konferencija o Energetskej povelji („Konferencija”) na svojem 33. sastanku koji se održava 22. studenoga 2022. odobriti odluke povezane s modernizacijom Ugovora o energetskej povelji u pogledu stupanja na snagu i privremene primjene izmjena teksta Ugovora o energetskej povelji te promjena i/ili izmjena u njegovim prilogima;
- C. budući da EU ima pravo na broj glasova jednak broju njegovih država članica koje su ugovorne stranke Ugovora o energetskej povelji; budući da države članice mogu koristiti svoje pravo glasa samo ako EU ne ostvari svoje pravo glasa;
- D. budući da će države članice EU-a koje su stranke Ugovora o energetskej povelji morati ratificirati sporazum o moderniziranom Ugovoru, u skladu sa svojim nacionalnim pravilima o ratifikaciji, odvojeno od ratifikacije na razini EU-a, za one dijelove Ugovora o energetskej povelji koji su u njihovoj nacionalnoj nadležnosti;
- E. budući da je predsjednica Komisije Ursula von der Leyen, u skladu s prethodnim obvezama Komisije, u svojim političkim smjernicama za novu Komisiju 2019. obećala da će „uvijek predlagati da se trgovinski sporazumi počnu privremeno primjenjivati tek nakon što Europski parlament da svoju suglasnost”;
- F. budući da je oko 1500 bilateralnih ugovora o ulaganjima koje su države članice ratificirale prije Ugovora iz Lisabona još uvijek na snazi i uključuje stari model pravila o zaštiti ulaganja, da se u okviru njih ne pruža izričito pravo na zakonsko uređivanje ili izuzeće za okolišne mjere i mjere za ublažavanje klimatskih promjena te se u skladu s njima primjenjuje nereformirani sustav rješavanja sporova između ulagača i države, kao što je to slučaj s postojećim Ugovorom o energetskej povelji; budući da nije stupio na snagu nijedan od novih međunarodnih sporazuma o ulaganjima koji se temelje na modernom pristupu koji je EU dogovorio pregovorima od početka primjene Ugovora iz Lisabona;

---

² SL L 149, 30.4.2021., str. 10.

1. pozdravlja napore EU-a i njegovih država članica da potaknu proces modernizacije Ugovora o energetskej povelji, posebno u pogledu modernizacije standarda za zaštitu ulaganja, uključujući ciljeve iz Pariškog sporazuma, te poticanja održivog razvoja i ograničavanja zaštite koja se pruža novim i postojećim ulaganjima u fosilna goriva;
2. uviđa da se o moderniziranom Ugovoru o energetskej povelji pregovaralo od studenoga 2018. na izričit zahtjev država članica EU-a da se provede reforma pravila o zaštiti ulaganja i da se ugovor uskladi s obvezama EU-a u okviru Pariškog sporazuma; podržava napore koji se ulažu u modernizaciju Ugovora o energetskej povelji;
3. žaluje zbog ishoda sastanka Odbora stalnih predstavnika (Coreper) održanog 18. studenoga 2022.; napominje da je nekoliko država članica nedavno najavilo svoju namjeru povlačenja iz Ugovora o energetskej povelji;
4. zabrinut je zbog toga što, unatoč presudi Suda Europske unije u predmetu Republika Moldova / Komstroy LLC u kojoj stoji da odredbe Ugovora o energetskej povelji o arbitraži između ulagača i države nisu primjenjive u slučaju sporova unutar EU-a, arbitri nastavljaju sustavno ignorirati presudu i rješavati sporove unutar EU-a; budući da je trenutačno u tijeku više od 40 arbitražnih predmeta o sporovima unutar EU-a u vezi s ulaganjima koja se temelje na Ugovoru o energetskej povelji; pozdravlja izmjenu klauzule o organizacijama za regionalnu gospodarsku integraciju predviđenu moderniziranim Ugovorom o energetskej povelji kako bi se spriječila arbitraža između ulagača iz EU-a i država članica; uvjeren je da je moderniziranje Ugovora o energetskej povelji najsigurniji pravni način da se osigura okončanje sporova unutar EU-a;
5. prima na znanje prijedlog Komisije o međusobnom sporazumu o neprimjenjivosti Ugovora o energetskej povelji na sporove unutar EU-a; podsjeća da će sve države članice morati biti stranke takvog međusobnog sporazuma kako bi on bio relevantan; naglašava da se međusobni sporazum neće primjenjivati na druge ugovorne stranke Ugovora o energetskej povelji, kao što su Ujedinjena Kraljevina, Švicarska ili Japan, čija će poduzeća i dalje moći podnositi tužbe protiv država članica EU-a tijekom trajanja klauzule o vremenskom ograničenju valjanosti u slučaju povlačenja iz Ugovora; ostaje pri svojem uvjerenju da je najsigurniji pravni način da se osigura okončanje sporova unutar EU-a izravna izmjena ugovora jer arbitri kontinuirano svoje odluke temelje isključivo na tumačenju ugovora, umjesto da zauzmu sveobuhvatni pristup;
6. pozdravlja činjenicu da će se procesom modernizacije ugovor uskladiti s Pariškim sporazumom; uviđa da se postizanje klimatskih ciljeva EU-a može poštovati s obzirom na to da modernizirana pravila omogućuju EU-u i njegovim državama članicama da provode potrebne klimatske politike i politike energetske tranzicije;
7. smatra da je EU vjerodostojan pregovarački partner u pregovorima o Ugovoru o energetskej povelji, posebno u svojim naporima da se izričito potvrde prava i obveze svih ugovornih stranaka u okviru Pariškog sporazuma; pozdravlja uključivanje moderniziranih standarda za zaštitu ulaganja u skladu s reformiranim pristupom EU-a i „pravom na zakonsko uređivanje”, posebno kad je riječ o djelovanju u području klime i prelasku na čistu energiju;
8. naglašava da bi u vrijeme kada je potrebno ubrzati globalna ulaganja u čistu energiju modernizirani Ugovor o energetskej povelji pružio potreban pravni okvir za poticanje

europskih energetske poduzeća da ulažu u obnovljivu energiju u drugim ugovornim strankama, među kojima su i brojne zemlje u razvoju, što će ovisiti o snažnoj mobilizaciji privatnih ulaganja za prelazak na čisto gospodarstvo;

9. podržava stajalište EU-a da bi trebalo isključiti zaštitu ulaganja u fosilna goriva; zabrinut je zbog toga što će, ako modernizirani Ugovor o energetske povelji ne bude donesen, sve države članice koje su i dalje dio ugovora nastaviti štiti postojeća i nova ulaganja u fosilna goriva bez vremenskog okvira za postupno ukidanje te zaštite; pozdravlja predloženo izuzimanje fosilnih goriva predviđeno moderniziranim ugovorom; napominje da u okviru moderniziranog Ugovora o energetske povelji nova ulaganja u fosilna goriva više neće biti zaštićena od 15. kolovoza 2023. te da će se postojeća ulaganja u fosilna goriva postupno ukidati tijekom desetogodišnjeg razdoblja, koje bi trebalo početi čim EU počne privremeno primjenjivati modernizirani Ugovor; napominje da je moderniziranim Ugovorom o energetske povelji godina 2040. utvrđena kao krajnji rok do kojeg će prestati zaštita svih ulaganja u fosilna goriva u slučaju da ugovorne stranke pristanu na izuzeće; napominje da se za povlačenje iz Ugovora o energetske povelji prije njegove modernizacije na ugovorne stranke primjenjuje 20-godišnja klauzula o vremenskom ograničenju valjanosti, pri čemu će ulaganja u fosilna goriva i dalje biti zaštićena na temelju nemoderniziranih odredbi o rješavanju sporova između ulagača i države; skreće pozornost na činjenicu da je Italija, unatoč povlačenju iz Ugovora o energetske povelji 1. siječnja 2015., nakon odlaska i dalje stranka u sedam predmeta pokrenutih u okviru mehanizma za rješavanje sporova predviđenog ugovorom, pri čemu je posljednji predmet pokrenut 2020.;
10. ozbiljno je zabrinut zbog nedovoljne dosljednosti u politikama o međunarodnim sporazumima o ulaganju u nekim državama članicama; sa zabrinutošću napominje da neke države članice i dalje pregovaraju o bilateralnim ugovorima o ulaganjima koji ne uključuju moderne standarde za zaštitu ulaganja u skladu s reformiranim pristupom EU-a, kojima se i dalje štite ulaganja u fosilna goriva i u kojima se ne spominju obveze koje su preuzele u okviru Pariškog sporazuma; potiče države članice da provode međunarodnu investicijsku politiku u skladu s moderniziranom politikom EU-a; poziva Komisiju da državama članicama ne odobri sklapanje bilateralnih ugovora o ulaganjima kojima se ne poštuje reformirana investicijska politika EU-a;
11. podržava tekuće pregovore u Radnoj skupini III. UNCITRAL-a, u kojoj EU i njegove države članice rade na uspostavi multilateralnog suda za ulaganja, koji bi postao njegovo nadležno tijelo za rješavanje međunarodnih ulagačkih sporova; napominje da bi multilateralni sud za ulaganja značio veliki odmak od sustava rješavanja sporova između ulagača i države; ističe da će nakon osnivanja multilateralni sud za ulaganja biti izravno nadležan za sve tekuće bilateralne i multilateralne sporazume o ulaganjima, uključujući Ugovor o energetske povelji, koje su sklopile zemlje potpisnice ugovora; podsjeća da će u skladu s člankom 30. stavkom 3. Bečke konvencije o pravu međunarodnih ugovora iz 1969. sustav multilateralnog suda za ulaganja stoga imati prednost pred mehanizmima rješavanja sporova između ulagača i države; poziva Komisiju da što prije uspješno zaključi pregovore Radne skupine III. UNCITRAL-a;
12. stoga smatra da su usvajanje i ratifikacija izmjena Ugovora o energetske povelji bolje rješenje od povlačenja EU-a, posebno s obzirom na posljedice koje proizlaze iz primjene 20-godišnje klauzule o vremenskom ograničenju valjanosti sadržane u

Ugovoru o energetskej povelji;

13. poziva Komisiju i države članice EU-a da kao ugovorne stranke podrže usvajanje modernizacije Ugovora o energetskej povelji 22. studenoga i da ratificiraju modernizirani Ugovor;
14. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji te vladama i parlamentima država članica.